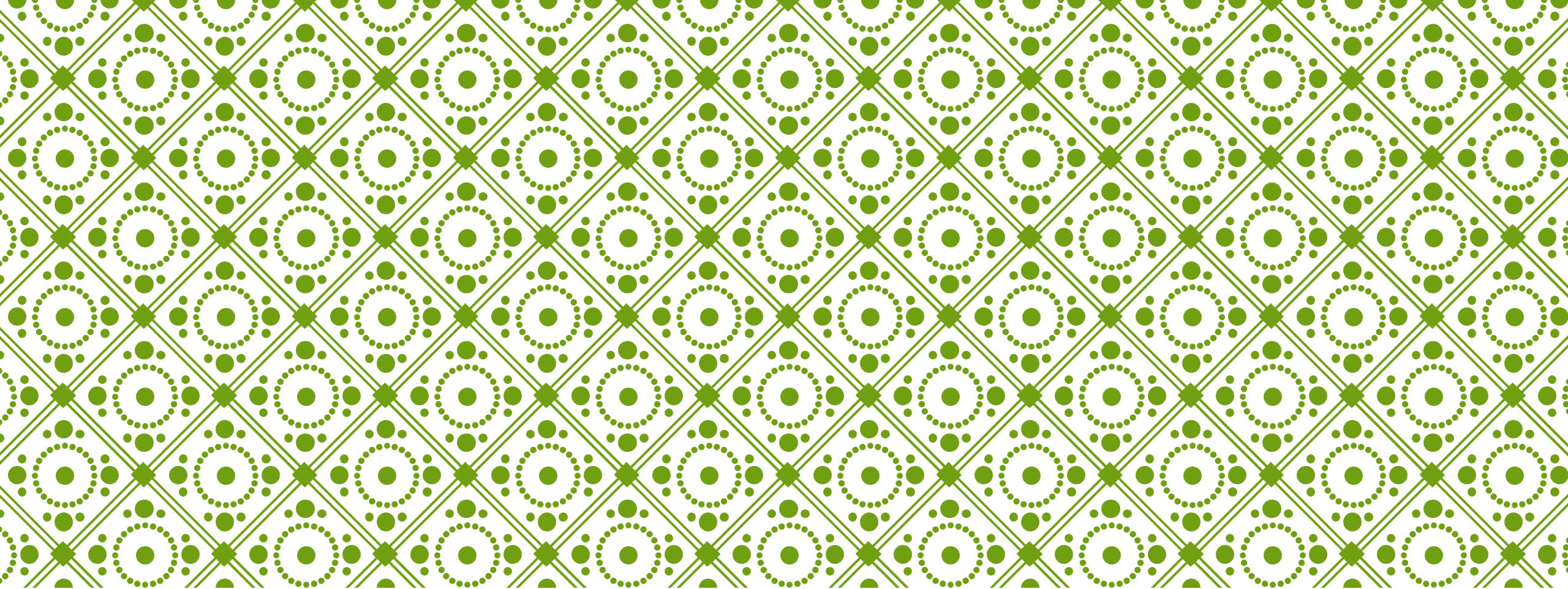

PUHETTA TUKEVAT JA KORVAAVAT MENETELMÄT

Katja Kangas

OIKEUS KOMMUNIKOINTIIN

<https://www.kehitysvammaliitto.fi/tikoteikki/>

PUHEEN MERKITYS

- Kaikki kommunikointi opitaan vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa
- Kukaan ei opi puhumaan, jos hänelle ei puhuta
- Viittomilla tai kuvilla ei myöskään opi kommunikoimaan, elleivät hänen päivittäiset kommunikointikumppaninsa viito tai kerro asioitaan kuvien avulla
- Video: <https://papunet.net/tietoa/puhetta-korvaava-kommunikointi-eli-aac>
- Puhetta korvaavan kommunikointikeinon ja apuvälineen valinta tapahtuu puheterapeutin toteuttamassa kommunikoinnin arvioinnissa ja kuntoutuksessa

ELEILMAISU

- Ihmiselle luonnollisin ja varhaisin tapa ilmaista itseään
- Vauvalla jo paljon eleitä ja ilmeitä
- Kommunikointitarpeen lisääntyessä -> osoittaminen, vilkuttaminen, esineiden paukuttaminen
- Esim. kehitysvammaiset voivat käyttää eleitä, ilmeitä, osoittamista, kehon asentoja ja silmien räpyttämistä ja katseen kohdistamista pääasiallisina kommunikointikeinoinaan

PUHETTA TUKEVA, TÄYDENTÄVÄ TAI KORVAAVA MENETELMÄ= AAC

- Puhetta tukevalla, täydentävällä tai korvaavalla menetelmällä tarkoitetaan viestintää, jossa käytetään
 - Tukiviittomia
 - Kuvia
 - Blisskieltä
- Kuvilla ja bliss-symboleilla tapahtuvassa viestinnässä tarvitaan apuvälineitä:
 - Kommunikaatiokansio
 - Kommunikointitaulu
 - Puhelaite
 - Kommunikointiohjelma

TUKIVIITTOMAT KOMMUNIKOINNISSA

- <https://papunet.net/tietoa/tukiviittomat-kommunikoinnissa>
- Tukiviittomat ovat viittomakielen yksittäisiä perusviittomia
- Tukiviittomilla pyritään edistämään puheen kehitystä-> viittominen tapahtuu aina puhutun kielen mukaisessa järjestyksessä
- Tukiviittomilla ilmaistaan yleensä viestin kannalta keskeiset sanat, niin sanotut avainsanat
- Tukiviittomien käyttö lisää kuulevien puhevammaisten lasten ja aikuistenkin puheyrittäjiä ja puheen kehitystä
- Puheen kehittyessä viittomat syrjäytyvät
- Joillekin viittomista tulee pysyvä kommunikointikeino

TUKIVIITTOMAT KOMMUNIKOINNISSA

<https://www.youtube.com/watch?v=GTqLG2PWr-g> (google: tukiviittomia lähihoitajille)

https://www.youtube.com/watch?v=c1EyPi5_6YE (google: tukiviittomia lapsen arkeen)

KUVAT KOMMUNIKOINNIN TUKENA

- Kuvien käyttö edellyttää, että henkilö tunnistaa kuvan ja ymmärtää, millaista asiaa tällä kuvalla voi ilmaista
- Kommunikointiin soveltuvat ainoastaan sellaiset kuvat, jotka henkilö kykenee luotettavasti tunnistamaan
- Kuvat voivat olla samantyyllisiä tai erityyppisiä (vrt. valmis kuva tai lehdestä leikattu kuva)
- Viestintä voi tapahtua yhdellä tai useammalla kuvalla
- Mitä useampi kuva, sitä tarkemmin asian voi ilmaista
- <https://papunet.net/tietoa/keskustelu-kansion-avulla>

BLISS-KIELI

- Bliss-kieli on alun perin kansainväliseen käyttöön tarkoitettu käsitekirjoitusjärjestelmä
- Bliss-kieli on graafinen kieli, jossa käsitteet ja kieliopilliset muodot ilmaistaan bliss-symboleilla
- Bliss-kieli soveltuu:
 - Jolla ei ole toimivaa puhetta
 - Jotka eivät pysty käyttämään viittomia ja
 - Joille kuvat ovat kielellisiin taitoihin nähden riittämättömiä kommunikoinnissa
 - <https://papunet.net/materiaalia/opettele-bliss-symboleja>

TEHTÄVÄ

<https://papunet.net/tietoa/keskustelu-kuvien-tuella>

- Tehtävä: Keksi ryhmäsi kanssa henkilö ja keksi tarina hänen viikonlopustaan. Kerro tarina kuvin henkilön viikonlopusta/tee suunnitelma viikonlopun kulusta käyttäen Papunetin kuvatyökalua.
- Kerro, minkä ikäinen henkilö on kyseessä.
- Käytä vähintään 18 kuvaa ja tulosta/tallenna ne.
- <https://papunet.net/materiaalia/kuvaty%C3%B6kalu>